SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVIII. No. 161. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, AUGUST 23, 1991 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 23-го СЕРПНЯ 1991 Ч. 161 РІК XCVIII.

НАРОДНА РАДА ОЧОЛИЛА ДЕМОКРАТИЧНІ СИЛИ УКРАЇНИ

Київ (ПС Руху, УПА). — Тут у вівторок, 20-го серпня, на пресовій конференції демократичних сил України Левко Лук'яненко повідомив, що Народна Рада сторила редакційну комісію для вироблення документу, який має ввійти в основу дій демократичних організацій в нинішніх надзвичайних умовах.

У зв'язку з тим, що учасники самозваного комітету на чолі з Ґеннадієм Янаєвим є комуністами, демократичні сили України оцінюють їхні дії як комуністичний переворот. Учасники пресової конференції констатували, що сам Міхаїл Ґорбачов спряяв цьому своїм заграванням з представниками шовіністичних реакційних кіл.

Демократичні сили з усіх областей України надіслали до Верховної Ради України вимогу скликати надзвичайну сесію Верховної Ради. Страйкові робітничі і шахтарські комітети оголосили готовість до всеукраїнського страйку з метою відстоювання політичний і економічний суверенітет України.

Учасники пресової конференції в Києві заявили про свою солідарність з Єльциним, Прибалтійськими республіками, Грузією та іншими республіками, які заявили про вихід з СССР.

Народна Рада, за погодженістю демократичних сил, проголошена структурою, під яку входять усі нові політичні партії. Виконавчою структурою є Народний Рух України, який має стати центром опозиційної діяльности і вимагати від Верховної Ради поставлення питання про вихід України з СССР.

Провід Української Республіканської Партії (УРП) поширив заяву з засудом незаконного перебрання влади групою змовників. УРП розцінює цю подію як спробу розгромити національно-демократичні рухи і розпочати в республіках громадянську війну.

Дії „Государственного комітета по чрезвычайному положенію" лідери УРП розглядають як такі, що порушують міжнародні правові норми, права людини і ведуть до людських жертв. Комітет заколотників вважають незаконним і злочинним. „Ми ніколи не визнаємо законність цього самозваного комітету і не підпорядкуємося його рішенням", — сказано у заяві УРП. Далі автори заяви закликають усіх громадян і демократичні організації України висловити свій протест проти дій змовників, а у випадку введення надзвичайного стану в Україні — до акції громадянської непокори.

З подібним закликом виступили інші партії та організації. Зокрема НРУ, ПДВУ, ДПУ, Львівська Обласна Рада, Союз Українського Студентства, Асоціяція „Зелений Світ", та інші. Всі демократичні організації і партії закликали не допускати до насильницьких дій, а у випадку репресивних дій з боку незаконної влади оголосити всеукраїнський політичний страйк.

Депутати Донецької Міської Ради звернулися до Верховної Ради України з заявою про те, що вони не визнають влади заколотників, вважають створення неконституційного самозваного органу влади державним переворотом і вимагають інформації про місце перебування і стан президента Горбачова. Текст підписали 50 депутатів, які вимагають від українського парламенту прийняття постанови про невизнання влади самозванців на території України.

Союз Українського Студентства розпочав мітинґ на Площі Незалежности в Києві та поширив звернення з закликом до всенародного страйку.

М. ҐОРБАЧОВ ВЕРНУВСЯ ДО МОСКВИ; Б. ЄЛЬЦИН ОБВИНУВАЧУЄ КОМПАРТІЮ

Москва. — Переворот в Москві, заініційований прихильниками твердої лінії в Комуністичній партії і підтриманий міністерствами оборони, внутрішніх справ і КҐБ, провалився скорше, як це передбачали політичні аналітики.

Зломання путчу розпочалося в середу, 21-го серпня, „хворобами" голови Ради Міністрів СССР Валентина С. Павлова, маршала Дмітрія Язова та інших, втечею головних путчистів і переходом частини військових з'єднань на сторону Бориса Єльцина, президента Російської федерації, який, як виглядає, вийшов головним героєм у цій спробі перехоплення влади комуністами-реакціонерами.

Того ж дня по полудні Президія Верховної Ради СССР засудила переворот, як неконституційний спосіб перехоплювання влади, а Б. Єльцин, користуючись уповноваженнями Президії Верховної Ради Російської федерації, видав наказ арештувати змовників. Зараз після цього розпочались різні спекулятивні, але не підтверджені жодними офіційними чинниками, ані совєтськими, ані західніми, поголоски про нібито втечу змовників літаком до Киргизії, самогубство міністра оборони маршала Д. Язова, арешт декого з них тощо. У четвер вранці, 21-го серпня, пресове аґентство Ройтерс повідомило, що самогубством старався покінчити міністер внутрішніх справ СССР Борис Пуґо (також каґебівський генерал), а його дружина хотіла відібрати собі життя пострілом з пістолі в голову, але її, мовляв, живою ще забрали до одного зі шпиталів Москви. Чотирьох заговірників, включно з керівником КҐБ Владіміром Крючковим, заарештувала міліція, виконуючи зарядження Б. Єльцина.

В четвер увечорі також приїхав до Москви президент Міхаїл Ґорбачов з дружиною Раїсою і двома внуками, яких тримали під домашнім арештом каґебісти в Криму. Під час зустрічі з журналістами він засудив заговірників, заявив, що народи СССР хочуть продовжувати іти шляхом демократизації і перебудови. Журналісти звернули увагу, що Ґорбачов виглядав змучений, йому бракувало енергії, він уникав відповіді на складні політичні питання і що чергові дні покажуть хто властиво рядитиме центральним урядом — М. Ґорбачов, непопулярна в СССР особа, чи Б. Єльцин, новий герой у післяпереворотній ситуації.

На телевізійній програмі „Время" М. Ґорбачов заявив, що він перебрав повну контролю над державними справами і обороною країни, яка тимчасово знаходиться в руках шефа генерального штабу армії ген. Михаїла А. Мойсеєва. М. Ґорбачов нібито засудив перебрання влади незаконним способом, але голова Верховної Ради СССР Анатолій Лукянов заявив публічно, що М. Ґорбачов наперед був повідомлений про переворот і його одобрив. Крім того з ним розмовляли заговірники кілька разів в Криму особисто і телефонічно, сказав Лукянов.

Найважливішою заявою у цій хаостичній ситуації треба вважати заяву Б. Єльцина із засудом Комуністичної партії, яка була головним організатором путчу і тим самим її треба підтягнути під категорію кримінальних сил, які незаконними способами намагаються керувати державою понад головами урядів, верховних рад і з'їзду народних депутатів.

Появився також на „горизонті" і міністер закордонних справ СССР Александер Безсмертних, який також був нібито „хворий" і заявив, що закордонна політика залишається незмінною і всі договори залишаються в силі. Яка його особиста доля буде в майбутньому покищо не відомо, як не відомо про долю багатьох дотеперішніх керівників СССР.

ЛАТВІЯ І ЕСТОНІЯ ПРОГОЛОСИЛИ ПОВНУ НЕЗАЛЕЖНІСТЬ

Копенгаген, Данія. — У середу, 21-го серпня, Латвійське пресове бюро у Стокгольмі розповсюдило повідомлення про прийняття Верховною Радою республіки рішення проголосити Латвію повністю незалежною і суверенною державою.

Голова Латвійського пресового відділу в Копенгагені Яніс Рітеніс підтвердив це рішення.

Естонія в ніч з вівтірка на середу підтвердила своє рішення про вихід з СССР, підкресливши, що не буде вести переговорів зі змовниками, які усунули Ґорбачова.

О 6-ій годині ранку в Латвії почався загальнореспубліканський страйк, а латвійське радіо передало заклик до громадян Риги виступити на захист національного уряду. Багато страйкарі прибули на працю, але не приступили до виконання своїх обов'язків.

У ніч з понеділка на вівторок совєтські вояки відкрили вогонь по автомобілю, що проїжджав мимо будинку міністерства внутрішніх справ, і вбили шофера. Ще один латиш загинув, коли його авто вдарилося в армійський бронетранспортер.

Прем'єр-міністер Латвії Іварс Годманіс звернувся до населення республіки радіом, повідомивши, що він і далі керує урядом, і заперечив повідомлення про його арешт.

Зв'язок з Литвою повністю перерваний і про становище в цій республіці нічого невідомо.

ІНФОРМУЮТЬ ПРО ПОДРОБИЦІ АРЕШТУ М. ҐОРБАЧОВА

Київ (ПС Руху, УПА). — Як повідомив посадник Ленінграду Анатолій Сабчак, у понеділок, 19-го серпня, о четвертій годині ранку на півострові Форос у Криму два бронетранспортери заблокували на летовищі літак президента СССР Міхаїла Ґорбачова та його гелікоптер. Командував цією операцією генерал Мальцев. Виконував операцію Севастопольський полк військ КҐБ.

Ген. Денісов на президентському літаку відправив до Москви чотирьох найближчих помічників Горбачова: охоронця Губернаторова, стенографісток Олександрову і Сорокіну, Козлова (посаду не названо). Ген. Бойко наказав недопускати до президента нікого з його оточення. На острові Форос з охорони президента Горбачова залишилися начальник охорони та його два помічники Нечаєв і Шахназаров (разом з родиною).

По сусідству з президентською дачею відпочивав Бакатін і ще хтось з оточення Ґорбачова. Вони зробили спільну заяву для преси, що президент не хворий, а його утримують силою. Голова депутатської групи „Комуністи за демократичні перетворення" вечором 19-го серпня розмовляв три хвилини з Ґорбачовим і президент заявив, що він цілком в доброму фізичному стані і може далі виконувати свої обов'язки. Після цього їхню розмову перервали. Що було далі уже всім відомо: самозваний комітет путчистів проголосив перебрання влади у свої руки, заборонив усі новостворені партії, крім КПСС, заборонив усі газети, крім компартійних, та ввів війська в усі республіки і готовий був розпочати терор на всій території СССР.

Президент Росії Борис Єльцин виявив мужність і мудрість. Сміливо закликав народ до спротиву узурпаторам, армія перейшла на бік Єльцина. Населення України та інших республік підтримали Єльцина і змовникам довелося втікати.

ПРЕЗИДЕНТ БУШ ВІДПОВІДАЄ НА ЛИСТА Л. ЛУК'ЯНЕНКА

Джерзі Сіті, Н.Дж. — Як уже інформовано, народний депутат Верховної Ради України Левко Лук'яненко передав листа президентові Джорджеві Бушеві під час його перебування в Києві 1-го серпня. Внизу поміщуємо текст відповіді Дж. Буша з 6-го серпня в перекладі на українську мову.

„Дорогий Пане Лук'яненко!

Я мав приємну нагоду зустрітися з Вами під час моїх відвідин Києва минулого тижня. Мені приємно подати Вам відповідь на запитання, що Ви поставили мені під час нашої зустрічі.

Що стосується Вашого запитання про зустріч між мною і представниками політичної опозиції в Україні, то скажу, що я приїждав в Україну як офіційний гість президента Кравчука і його уряду. Я мав намір висловити президентові Кравчукові і народові України підтримку моєї країни політичним та економічним реформам, що мають нині місце в Україні. У наслідок коротких відвідин я не мав нагоди відбути окремі зустрічі з різними політичними угрупуваннями. На мою вимогу, проте, представники цілого спектру політичного мислення, включно із членами опозиції, до якої належите й Ви, були запрошені на полуденок, що мав місце під час моїх відвідин. Я був радий скористати з нагоди виступити перед українським парламентом, склад якого відображає політичну різноманітність в Україні.

Уряд З'єднаних Стейтів часто входить в зв'язок з представниками української опозиції через офіційних представників Адміністрації у Вашінґтоні, а також через генерального консула в Києві. Запевняю Вас, що наші контакти триватимуть.

Ваше друге питання стосується членства України в ООН та проблем суверенітету. Дозвольте мені пояснити становище ЗСА стосовно членства совєтських республік в ООН. З'єднані Стейти Америки визнали існуючий склад Совєтського Союзу, коли в 1933 році були встановлені взаємовідносини між нашими обома країнами. Наша згода на членство в ООН України й Білорусії була частиною політичного договору після закінчення Другої світової війни, без згоди на який Сталін погрожував заблокувати саме утворення ООН. Цей договір не вплинув на наше визнання міжнародного статусу Совєтського Союзу, як також на статус республік, що входять до його складу в площині міжнародного права.

З'єднані Стейти продовжують дотримуватися думки, що будь-які зміни в структурі Совєтського Союзу можуть відбуватися лише в процесі мирного і сповненого доброї волі діялогу між республіками і всесоюзними керівниками. З'єднані Стейти не будуть втручатися в цей мирний, тривалий процес. Незалежно від результатів цього процесу, Уряд З'єднаних Стейтів має бажання поширювати безпосередні зв'язки з Україною. Ми працюємо для зміцнення наших зв'язків у політичній, економічній та культурній сферах.

Ваше третє питання стосується справи народного депутата України Степана Хмари і кількох інших громадян, що перебувають нині під арештом в Україні. Кілька разів уряд З'єднаних Стейтів висловив своє занепокоєння перед совєтським урядом з приводу процесу над Степаном Хмарою. Ми висловлювали свою точку зору в тому сенсі, що цей процес є серйозним випробуванням неупередженості совєтської юридичної системи. Ми будемо продовжувати уважно стежити за перебігом процесу. Уряд З'єднаних Стейтів вважає, що недавній повторний арешт пана Хмари не був

(Закінчення на стор. 3)

Рада Безпеки дозволила Іракові продати нафту

Ню Йорк. — Рада Безпеки ООН 13-ма голосами проти одного при одному, що стримався, прийняла резолюцію, яка дозволяє Іракові одночасну продажу нафти на суму 1.6 біл. дол., поставивши при цьому обов'язкову умову, що коло третини цієї суми піде на виплату воєнних репарацій країнам, які постраждали в результаті іракської агресії. Проти резолюції проголосувала Куба, а єменський делеґат стримався. Додаток до резолюції, що стосувався виплати репарацій, був прийнятий одноголосно.

Голова іракської делеґації в ООН Абдул Амір аль-Анбарі від імени свого уряду відкинув умови резолюції і заявив, що на таких умовах Ірак взагалі не буде продавати нафту.

Крім виплати репарацій, резолюція передбачає, що гроші, одержані від продажу нафти, надійдуть у баґдадську касу, але розпоряджатися ними буде спеціальна комісія ООН. Значна частина отриманих грошей може бути використана на купівлю продуктів і медикаментів. Купувати будуть не самі іракці, а робочі групи ООН. Частина грошових надходжень піде також на оплату діяльности комісій ООН, які перебувають на території Іраку і в демілітаризованій зоні.

Термін продажу не повинен перевищувати шести місяців, при чому іракська нафта не може бути продана на відкритому ринку, а Баґдад сам повинне знайти покупця. Кожна така торговельна угода повинна дістати попереднє схвалення ООН. Одержані гроші надійдуть на спеціальний рахунок, підконтрольний особисто генеральному секретареві ООН Перезові де Кусярові.

Виступаючи в ООН ще перед голосуванням у Раді Безпеки, аль-Анбарі заявив, що весь іракський народ таким чином перетвориться в закладника і буде поставлений перед вибором: або дозволити старим і новим колонізаторам грабувати природні ресурси країни і до безконечности розпоряджатися іракськими національними багатствами, або продовжувати перебувати в напівголодному становищі, постійно перебувати на грані катастрофи. „Ірак не допустить цього", — сказав аль-Анбарі.

Закарпатці з'їжджаються

Чикаґо (КоЗІ). — Комісія зв'язку й інформації закарпатських українців в діяспорі скликає чергову зустріч вихідців із Закарпаття та тих осіб, що там перебували чи особливо цікавляться долею цього краю. Ця зустріч відбудеться при кінці вересня на оселі Українського Братського Союзу „Верховина" в Ґлен Спей, Н. Й.

На зустрічі обговорюватимуться справи сучасного Закарпаття, Пряшівщини і ситуації русинів — українців в Югославії. Учасники міжнародної наукової конференції та зустрічі закарпатців з різних країн поділяться своїми враженнями із перебування в Ужгороді і на Закарпатті.

Приїзд учасників передбачається вже на п'ятницю, 27-го вересня. Наступного дня будуть наради, а вечером товариська гостина з програмою. В неділю, 29-го вересня, буде відправлена Свята Літургія і закриття зустрічі.

У справах резервування нічлігів на оселі „Верховина" слід телефонувати до адміністрації: (914) 856-1323 або до Юрія Костюка: (914) 557-8297.

Організатори сподіваються участи багатьох земляків особливо тому, що учасники поїздки на Закарпаття вже повернуться і поділяться вістками і враженнями про рідний край.

Чи надія для дітей-калік в Україні?

Наталя і Микола Назарі в редакції „Свободи"

Джерзі Сіті, Н.Дж. (О. Кузьмович). — Письменник Микола Назар та його дружина-композитор Наталя на наше здивування не приходять у відвідини до редакції „Свободи", щоб розповісти про свою мистецьку працю, а в зовсім іншому характері.

Вони — представники Української Фундації „Надія", що створився у червні цього року в Києві на загальному з'їзді, де були представники українських провідних організацій, як ось, наприклад, Руху та представники Української Автокефальної Православної Церкви та Української Греко-Католицької Церкви. М. Назар і його дружина були промотором такої організації, яка взяла б собі за завдання опіку над дітьми — каліками, яких в Україні за їхнім підрахунком є біля одного мільйона. З'їзд у червні лише доказав, як важлива ця справа і яка вона боляча для зростаючого числа українських дітей — калік, яких в найближчих роках буде ще більше тому, що зріст народин дітей із фізичними хибами після аварії в Чорнобилі доходить щойно до свого вершка.

Отож завданням організації „Надія", до якої увійшли представники церковних та світських організацій є творити в Україні реабілітаційні центри, де такі діти дістали б найнеобхіднішу медичну та психологічну допомогу. Також „Надія",

(Закінчення на стор. 3)

У СВІТІ

ЧЕМПІОН СВІТУ З ШАХІВ Ґаррі Каспаров заявив у телевізійній програмі Леррі Кінґа на мережі Сі-Ен-Ен: „Ми є свідками непопулярного в народі путчу проти непопулярного в народі президента". Іншими словами, москвичі сьогодні борються не за Міхаїла Ґорбачова і його режим, а проти партапарату, антинародної генеральської верхівки і КҐБ.

ЧЛЕН ВИКОНАВЧОГО комітету Палестинської Визвольної Організації ПВО Ясір Абд Раббот заявив, що повідомлення про підтримку ПВО воєнно-каґебівського перевороту в Москві не відповідає дійсності. „Ми за демократичне вирішення внутрішніх совєтських проблем", — сказав Абд Раббот.

ГОЛОВА РАДИ МІНІСТРІВ Вірменії Вазґен Манукян заявив, що з того, що населення республіки висловиться за незалежність від Москви, не випливає, що Вірменія стане на шлях самоізоляції і розірве економічні та культурні зв'язки з Совєтським Союзом.

ПРЕЗИДЕНТ Азербайджану Аяз Муталібов відвідав Іран з офіційною візитою. Були підписані договори, спрямовані на розвиток культурних, наукових і спортових взаємин між Азербайджаном і Іраном. У східних і західних провінціях Ірану, що межують з СССР, проживає майже 20 мільйонів азербайджанців.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР ІЗРАЇЛЯ Іцак Шамір заявив, що висоти Голяну залишаться „складовою частиною держави Ізраїль" і жидівським колоністам, котрі проживають на цих територіях, „не варто турбуватися вислідами мирної конференції".

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ Мадярщини оприлюднило заяву, в якій говориться, що у 1990 і 1991 роках Мадярщина не купувала і, відповідно, не перепродувала ніякої зброї німецького виробництва чи з запасів армії колишньої Східньої Німеччини. В той же час у заяві міститься речення, що Мадярщина проявляє зацікавлення деякими видами озброєнь і воєнної техніки, оскільки вона має потребу модернізації своєї армії.

НФДУ в Ню Джерзі висловив негодування Дж. Бушеві

Норт Плейнфілд, Н. Дж. — Відділ Народного Фонду Допомоги Україні Центрального Ню Джерзі звернувся листом з понад 200 підписами до президента Джорджа Буша, в якому підкреслюють в чемній формі, що слова його „ми не будемо підтримувати тих, хто веде самогубну національну боротьбу, базовану на етнічній ворожнечі і непорозуміннях" не мають місця на Україні і не відповідають правді.

Далі в листі говориться про те, що якщо Президент наголошує, що демократія є найбільшою надією для людства, тоді хай він не забуває, що українці також хочуть бути частиною цього майбутнього, а це тільки може статися тоді коли Україна буде вільною і незалежною державою.

Підписані інформують Президента ЗСА, що українські політичні провідники в Україні заявили, що вони будують плюралістичну, незалежну державу з рівними правами для всіх, незалежно від раси, релігії чи національности.

Листа підписав голова Дам'ян Геча і інші члени Управи.

В АМЕРИЦІ

БЕРУЧИ ПІД УВАГУ повільне економічне піднесення в країні, амераканська летунсько-пасажирська індустрія зробила заходи, щоб допомогти цьому процесові і значно обнизила ціни домашніх летів і зробила це негайно. Першими в цьому для звичайного громадянина доброму почині була летунська лінію ЮС Ейр, а за нею фірма Амерікан Ейрлайнс і немає жодного сумніву, твердять знавці комерційного діла, що інші підуть їх слідом.

БЕРУЧИ ПІД УВАГУ події, що заіснували в Москві та які постійно міняються вже не з години на годину, а просто з хвилини на хвилину, то цілком зрозумілим стає те, що перша гостра заява президента Джорджа Буша, що він не визнає групи вісьмох, яка самочинно і нелегально захопила владу, мала своє значення на дії згаданої групи впродовж минулої доби. Другий виступ президента Дж. Буша та офіційна заява про повну підтримку Бориса Єльцина вказала, що ЗСА в порозумінні з іншими державними провідниками Заходу підтримали намагання Б. Єльцина привернути владу президента СССР Міхаїла Ґорбачова.

ВЕЛИКА КІЛЬКІСТЬ громадських центрів охорони здоров'я змушені зменшити, а то й зовсім елімінувати, деякі послуги, що їх вони дають пацієнтам із низькозаробіткової групи громадян, з уваги на жахливий зріст оплати забезпечення так званих злочинних лікарських недбальств. Саме високі ціни на це забезпечення є найбільшою проблемою того рода клінік, бо це дуже утрудняє їм затруднення лікарів та іншого медичного персоналу. Отже робляться всі можливі заходи, щоби федеральний Уряд в якийсь спосіб допоміг в цій ситуації.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00.
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Хліб — засіб злочинної політичної гри

На телевізійних екранах усіх станцій можна останніми днями оглядати пригнічені сцени на вулицях і майданах столиці Іраку Багдаду. Погоня за харчами, винуджені діти, атмосфера країни і міста, що переживає страшну харчову кризу. Але водночас читали ми, що Ірак розпочав уже знову експортувати нафту і держава має гроші, не рахуючи тих маєтків, що їх Саддам Гуссейн здепонував у швайцарських банках за свого володіння перед війною. Про ситуацію в Іраку не треба інформацій від розвідки, бо — крім західніх кореспондентів у Багдаді — до сусідньої Йорданії леґально і нелеґально переїхало яких 150,000 людей, які просто втекли від тамошньої мізерії. Справа набрала такого розголосу, що в четвер, 15-го серпня, знову нараджувалася Рада Безпеки Об'єднаних Націй. Мабуть, прийшли там до переконання, що Саддам Гуссейн свідомо створює півголодову ситуацію, яка найбільше дошкульна хворим у шпиталях і дітям, щоб їхньою нуждою шантажувати Захід, вимагаючи повного скасування економічних санкцій та відновлення колишніх торговельних зв'язків. Чули ми з телевізійних новин, що Рада Безпеки вирішила перейняти контролю над зисками Іраку від продажу нафти, зорганізувати за ті зиски купно і перевіз харчів і проводити розподіл власним, незалежним від іракського уряду, апаратом. Показували на телевізійному екрані страшенно сердитого іракського амбасадора.

Створювання свідомо і пляново штучної харчової кризи для політичної гри — це злочин, який дискваліфікує даний режим і його носіїв, як членів людської спільноти XX століття. Ніхто у всесвітній історії не пізнав такої нікчемної поведінки так болюче, ніхто інший не переніс стільки страхітливих жертв тієї ганебної гри, як Україна. Недавно всі засоби масової інформації у широкому світі подали вістку, що у Москві на 97-му році помер Лазар Каґановіч, головний організатор штучного голоду на Україні 1932-1933 pp., тієї страхітливої катастрофи, яка коштувала життя сімом мільйонам українських людей — мужчин, жінок і дітей. Це був український „голокост" про який жидівські політики, письменники і журналісти мовчать, бо автором того „голокосту" був Лазар Каґановіч, довірений член партійно-державної еліти і особисто Йосифа Сталіна.

1986 року у видавництві Оксфордського університету появився епохальний твір Роберта Конквеста, члена Дослідної Студії при престижевому Стенфордському університеті, — „Жнива смутку. Совєтська колективізація і голодовий терор". На обгортці тієї 412-сторінкової документальної книги наведені слова Александра Солженіцина, білого крука комуністичного Совєтського Союзу, який хвалив той твір, як ревеляцію злочину геноциду, що його проводив ленінсько-сталінський режим. Винищення тоді фізично всієї української хліборобської верстви, як небезпечних для комунізму „буржуазних куркулів", найболючіше відбивається на підсовєтській дійсності по нинішній день. Україна з її чорноземом, яка славилася як „житниця Европи", втратила хлібороба, який любив землю, любив ріллю, а його місце зайняв панщизняний сільсько-господарський робітник, сини якого втікають до міста, бо там легше жити і не треба так працювати, як на чорній землі. По нинішній день демократична реформа Міхаїла Ґорбачова тільки частинно і з застереженнями признає приватну власність на землю і обмежене право її наслідства. Майже 60 років минуло від голодової облоги в Україні і тепер чути загрозливі голоси, що Совєтському Союзові грозить у найближчу зиму голод.

Саддам Гуссейн, який зисками з продажу нафти хоче відбудувати збройну потугу Іраку коштом голоду своїх громадян, пригадав своєю злочинною політичною грою нещастя України з 1930-их років. Лазар Каґановіч до кінця свого життя належав до тих большевицьких злочинців, які дотепер борються за збереження свого корита — коштом народу.

Микола Руденко

ПЕРЕД ВИРІШАЛЬНИМИ КРОКАМИ

II

Промова Буша була насичена добрими відгуками про український народ, особливо про тих українців, які живуть і працюють в Америці. Він знає їхню працелюбність, талановитість, не абияку енерґію. По суті, він повторив те, що сказав колись президент Ніксон: якщо весь український нарід є таким трудолюбним і талановитим, як українці Америки, то яку ж багатющу країну він здатний створити в умовах повної свободи!

Буш чимало говорив про свободу й демократію як рушійні сили проґресу. Він пригадав слова Тараса Шевченка про Вашінґтона з його мудрим, праведним законом, який неминуче має прийти на українську землю.

Багато людей було на летовищі та ще більше прикипіло очима до тисяч екранів. Вони слухали Буша з завмиранням серця, бо це ж ясно: Україна робить гігантський крок до виходу на світову арену.

Така вже доля президентів: зійшовши з літака, не виказувати своєї втоми та часової й кліматичної невідповідности, на які кожний людський організм реаґує болісно. Часу для перепочинку немає ні хвилини. Буде ще промова в українському парляменті, а відтак у Бабиному Яру біля пам'ятника жертвам фашистських розстрілів.

Хоч офіційна Україна зустріла Буша червоно-блакитними прапорами, народ на Хрещатику вимахував сотнями синьо-жовтих та американських прапорів. І то була Україна глибинна, далека від казенної пропаганди. Вірю, що Президент ЗСА це бачив, розумів і прихильно ставився до воскресіння національної самосвідомости.

Щоправда, промова Буша в українському парляменті викликала не лише задоволення, але й критичні зауваження з боку народних депутатів. Буш не приховував, що йому б хотілося бачити Україну в складі союзу суверенних держав. Він застеріг від захоплення націоналізмом та ізоляціонізмом. Але ж услід за цим Президент ЗСА проголосив, що його країна ніколи не намагатиметься нав'язувати українському народові свою волю. Американці добре розуміють тих, хто прагне свободи й незалежности. Та все ж слова Буша з боку членів Народної Ради викликали рішучий осуд. Так, наприклад, Іван Драч недвозначно оголосив Буша посланцем М. Ґорбачова, засудив цю частину промови також Вячеслав Чорновіл та інші депутати. А проте Чорновіл високо оцінив заклик Буша до свободи і демократії.

Що ж до мене особисто, то я не згоден з Іваном Драчем. На мій погляд, Ґорбачов не лише не просив Буша підтримати його ідеї — він взагалі був незадоволений тим, що Буш вирішив зустрітися з українськими парляментаристами. Аджеж покидаючи Москву, Буш покидав Совєтський Союз взагалі: після Києва він мав вилетіти до Вашінґтону. І все ж Ґорбачов чомусь не виїхав на летовище у Москві, аби попрощатися з високим гостем. Він послав замість себе віцепрезидента, постать безлику й доволі непопулярну.

І справді, поїздка Буша до Києва надає українській державі тієї міжнародної ваги, якої вона ніколи не мала. Що ж до бажання Буша бачити Україну в складі Союзу, то тут немає нічого нового. Американська адміністрація важко приймає нову реальність — розпад совєтської імперії. Офіційний Вашінґтон завжди стояв за єдиний, неподільний СССР на чолі з центральним урядом у Москві. Отож мене особисто не здивували поради Буша, аби Україна трималася центру. Навпаки, мені було дуже приємно почути, що в позиції Буша з'явилися нові мотиви. Він запевнив парлямент України, що від тепер американський Уряд підтримуватиме активні дипломатичні та економічні відносини не лише з центром, а й з республіками. Для мене ця заява видалася особливо відрадною, а приїзд Буша — початком нової політики Вашінґтону.

Прошу читачів „Свободи" звернути увагу ось на що: Єльцину і Кравчукові таки вдалося відбити домагання центру збирати податки в республіках, переступаючи через голови республіканських урядів. Інші республіки вже готові були поступитися власними прероґативами стосовно збирання податків. Лише Росія і Україна в цій надзвичайно важливій справі виявили непохитність. Ґорбачов так формулював розположення сил у союзі суверенних держав: сильні республіки і сильний центр. Із вуст Леоніда Кравчука я чув іншу формулу: сильні республіки і небезправний центр. Гадаю, такої формули дотримується і Єльцин. Аджеж відомо — у кого гроші, у того влада і сила. І якщо справа складається так, що республіки самі збиратимуть податки, а Москва отримуватиме від республіканських урядів строго визначені суми для здійснення тих завдань, котрі делеґують центрові республіки — то вже зовсім інша справа! Можна уявити таку ситуацію: український парлямент вирішує, що не варто давати гроші на утримання всесоюзного КҐБ, цілком досить КҐБ республіканського. Якби таке справді сталося (а за певних умов це можливо) тоді згубні мацальця гігантського спрута відразу ж почали б усихати. Те ж саме стосується армії. Уже відбувся в Україні з'їзд офіцерів, готових розпочати будівництво національних збройних сил.

Закінчення буде.

Наталя Осока

ОБРАХОВУЮТЬ РОЗМІРИ КОМПАРТІЙНИХ МАЄТКІВ

Уряд України, як відомо, в жовтні минулого року пообіцяв голодуючим студентам виконати їхні вимоги, серед яких була і вимога націоналізувати майно Компартії та комсомолу на території республіки. Тоді ж, у жовтні 1990 року, винесли на розгляд Верховної Ради України, а в квітні 1991 року створили парляментську комісію, якій доручено визначити розміри бюджету і майна КПУ.

Націоналізації майна КПСС вимагатимуть громадяни усіх республік, а в Росії президент Боріс Єльцин уже видав наказ про вивід компартійних комітетів з підприємств та організацій і установ. Проте і центр, і республіки головно стежать за змінами в Україні. Тож і не дивно, що кореспондент найоперативнішої з демократичних газет „Московские Новости", народний депутат СССР і член комітету ВР СССР з питань гласности і прав людини Ала Ярошинська поцікавилась, що показала перевірка бюджету і майна Компартії України.

Голова комісії, народний депутат Дмитро Чобіт ознайомив Ярошинську з двома документами. Перший документ під назвою „Про бюджет і майно ЦК Компартії України", складений партапаратчиками, не має жодного підпису, автори вирішили лишитися невідомими. Лише відомо, що документ вийшов 2-го листопада 1990 року.

Другий документ — офіційний, підписаний головним державним арбітром УССР Д. Притикою, міністром юстиції республіки В. Бойком і першим заступником голови Державного комітету економіки України В. Поповим.

В обох документах подаються дані про компартійне майно за станом на той самий день — 1-го липня 1990 року Однак дані ці дуже різняться. В анонімній довідці сказано, що КПУ володіє фондами на суму 567.5 мільйона карбованців, а в державному документі повідомляється, що основні фонди Компартії України становлять 492 мільйони карбованців. Куди поділися 75.5 мільйона карбованців — невідомо.

У довідці трьох міністерств твердиться, що близько десяти відсотків основних фондів (38 будівель) створювалося за рахунок грошей з державного бюджету, а в компартійній анонімці сказано, що 2,9 відсотка (25 будівель) комуністи „орендують" у підприємств. Коли б компартія справді орендувала ці приміщення, то підприємства за десятиліття мали б чималий прибуток. Однак факт самовільного закоплення компартією приміщень на сотнях тисяч підприємств замовчуються не лише в компартійній анонімній довідці, але і в урядовому документі, автори якось чомусь прийшли до висновку, що „ставити питання про націоналізацію майна партійних і комсомольських органів немає законних підстав".

Довідки свідчать, що рішення уряду УССР на території Козелецького району Чернігівської области створено допоміжне господарство управління у справах ЦК КПУ, основні фонди якого згідно з обома довідками становлять 18.8 міл. карбованців. А скільки вкладено сюди державних грошей в той тяжкий воєнний рік в довідках не згадується взагалі. Те ж саме і з Ремонтно-будівельним спеціяльним управлінням, яке швидкими темпами зводить палати для номенклатурно-компартійної еліти, в той час як для народу завжди немає будівельних матеріялів, немає фондів, немає житла. Нарешті в Києві збудували розкішний центр ім. Леніна, який обійшовся в суму 18,6 мільйона карбованців з державного бюджету. Таких прикладів є набагато більше. Дехто висловлює припущення, що партійний і державний бюджети до 60-их років були об'єднані, бо народний депутат Тарас Стецьків заявив, що знайдено постанову Всесоюзного Центрального Виконавчого Комітету за 1932 рік, яка закріплювала за Компартією підприємства і вони працювали на неї, наприклад, лісоповал Сибіру.

Комісія з питань націоналізації майна КПСС та ВЛКСМ на території України перевіряє отримані інформації, яких уже зібралося цілих два томи. Інформації надходять головно з обкомів КПУ, тому члени комісії від опозиції мають намір попрацювати в республіканських та обласних партійних архівах. Щоправда, надходять інформації, що перш, ніж члени комісії звернулися до архівів, туди надійшла вказівка від партійного керівництва вилучити частину документів.

Народні депутати від опозиції намагаються встановити кількість членів Компартії за весь період від 1918 року і до сьогоднішніх днів. Це дасть змогу вичислити суму членських внесків і виявити взаємовідносини між КПУ та КПСС.

Тим часом по всіх областях України скликаються наради партійних секретарів партійних організацій усіх рівнів, з метою виробити тактику дій для укріплення позицій Компартії та активної участи комуністів у передвиборній та виборній кампаніях. Плянується висунути комуністів на всі позиції, щоб не допустити представників інших партій та Руху.

Щоб підняти престиж Компартії, журналістам платять щотижневі „бонуси" в сумі 30 карбованців за кращі статті про Компартію і комуністів.

„Родовід"

(ФКУ). Цілю нового журналу „Родовід" є досліджувати й описувати родовід української культури. Перше число журналу видано в Черкасах творчо-виробничим об'єднанням „Кобзар". Його редактор, Ліда Лихач, випускник Київського Університету, недавно відбула наукове відрядження в Українському Науковому Інституті в Гарварді (УНІГУ), де користувалася гарвардськими бібліотеками та консультувалася зі знавцями.

Мета „Родоводу", як пояснює Л. Лихач, „до зернини збирати наявний і відшукати втрачений цінний матеріял з історії української культури, щоб частинкою корисної праці прилучитися до нового процесу регабілітації, оновлення, реконструкції національної культури, розробки її наукової концепції". Між довідками про археологічні розкопки на Черкащині, етнографічні експедиції Павла Чубинського (автора гимну „Ще не вмерла Україна"), польовими записами народних обрядових звичаїв та пісень та іншими матеріялами, є стаття про насильну колективізацію та штучний голод 1932—33 року в українській народній творчості з фотографіями з гарвардського „Каталогу виставки документів та матеріялів про Голод з 1986 року і стаття п. н. „Старі сільські музиканти на Україні" Вілліяма Нолла, який тепер є академічним адміністратором УНІГУ, а також молодшим дослідником Інституту.

Кілька слів про д-ра Нолла. Він американець, етномузиколог за фахом, говорить і пише по-українськи. Проводив наукові експедиції по селах України, Польщі та Молдавії при кінці 80-их роках, а вчився української мови в гарвардській Літній Школі Українознавства. Минулого року він пробув на Україні дев'ять місяців, подорожував по районах України, збираючи відомості від старих сільських музик про їхнє музичне життя перед і після колективізації. Він також вивчав вибрані теми з музичної і персональної історії лірників та кобзарів. В додатку проводив дослідження переслідувань сільських музик і музичних вчених сталінського періоду і друкував статті на ці та інші теми з історії етнографічних досліджень на теренах Центральної і Східної Европи. Тепер у Гарварді він закінчує працю про історію сільських музичних ансамблів і музичного життя перед колективізацією.

У серпні минулого року д-р Нолл повернувся до Києва прочитати на першому конгресі Міжнародної Асоціяції Українiстів доповідь на тему „Паралельна культура на Україні в період сталінізму". Доповнена версія цієї доповіді буде опублікована весною цього року в київському журналі „Народна творчість та етнографія". В жовтні 1990 року він знов повернувся до Києва брати участь у першому міжнародному фестивалі сучасної (клясичної) української музики. Він збирає серію звукозаписних бесід з українськими композиторами трьох поколінь та плянує написати історію української консерваторної музики XX століття, яка буде побудована на зібраних від композиторів відомостях.

Отримавши від американської установи IREX стипендію на подорож і підтримку від Фонду Катедр Українознавства, він знову поїхав в Україну в березні цього року на конференцію до Державної Музичної Консерваторії у Львові, де прочитав доповідь і взяв участь в дискусійному панелі про історію музичних дослідів у західній Україні. Його запрошено прочитати серію лекцій для студентів консерваторії у Львові про теорію і практику музикології в ЗСА.

Першого серпня цього року він знов поїхав в Україну, щоб розпочати знімати документальний фільм про музику на Гуцульщині. Матеріяльну підтримку і підтримку і стипендію на час подорожі він отримав від Американського етнографічного іституту „Смитсошіян" у Вашінґтоні, японської фірми „Соні" та Фонду Катедр Українознавства.

Оксана Б. Соколик

Перша в Україні Бібліотека української діяспори

У вівторок, 30-го липня, в Києві на Великій Житомирській, ч. 4 відбулося відкриття першої в Україні Бібліотеки української діяспори. Ця історична подія сталася завдяки стараннями журналу „Пам'ятки України", Центральної міської бібліотеки ім. Лесі Українки та головного управління культури Київського міськвиконкому.

Велика центральна заля нової бібліотеки була заповнена о 4-ій год ., і всі зі зацікавленням оглядали виставлені експонати „заграничних" книжок. А їх у бібліотеці покищо 3,000, в тому числі книжки, журнали, газети зі ЗСА, Канади, Австралії, Чехо-Словаччини, Польщі, Німеччини... Ентузіясти-організатори мають в пляні створення бібліотеки з комп'ютерним центром, бібліографією, мовними клясами для вивчання української і англійської мов. Мають великі надії на нові матеріяли, щоб бібліотека вповні репрезентувала досягнення діяспори, з якими Україна досі не мала нагоди ознайомитися.

Архиєпископ Київський і Переяславський Антон освятив нове приміщення і передав благословення від патріярха Мстислава, який збирається передати в бібліотеку збірку 50 календарів Української Православної Церкви.

На відкритті виступили зі зворушливими словами „злиття двох культур, які належать одному народові" головний редактор журналу „Пам'ятки України" Анатолій Сєриков, директор бібліотеки Федерального уряду Німеччини Всеволод Мардел, заступник голови комісії з питань культури Київської міської Ради Максим Стріха, голова Конґресу Українців Канади в

(Закінчення на стор. 4)

Олена Стахурська

ВІЧНЕ ДЖЕРЕЛО

Чи знаєте ви мою бабусю? Моя бабуся — це мудрість народу нашого.

А чи знаєте ви бабусю моєї бабусі? Саме вона разом зі своїми подругами є вершиною мудрости народної. Вони всі разом були творцями формування нашої нації, їх законів та національної культури. Своїми мозолистими хліборобськими руками вони створювали віками народне мистецтво і зі своїм неписаним законом передавали його з покоління в покоління — від матерів до дітей і внуків. Вони — таланти народу, який розвивався самотужки і виніс на всесвітній подив плоди своєї фантазії та інтелектуальних здібностей.

Серед багатьох видів народної творчости вишивка найбільш розповсюджена і найяскравіше характеризує естетичні здібності народу та його почуття краси.

Мистецтво вишивки, як і всі види народної творчости, є віддзеркаленням духа українського народу.

Бездонна народна мудрість вклала у свої творіння найніжніші почування душі своєї, глибинну філософську думку, яка виливалася на полотно символами. Символам тим народ надавав великого значення, вважав їх невидимою магічною силою, яка оберігала людину від усього злого, вселяла в людські душі спокій і добро. Вони послужили елементами і мотивами в побудовах узорів.

Символи довго зберігалися у різних видах народного мистецтва, зокрема у вишивці. Та у вирі різних подій вони майже всі загубилися. Нині вже не береже нас, зображена на нашому одязі „богиня — берегиня", ніхто не знає, як виглядає „річ достатку", „древо життя", на якому обабіч розміщені пташки, що раду радять як створити всесвіт; солярні знаки — сонце, місяць, півмісяць, звізди, розети вічного руху; прямі і ламані лінії життя, крапочки плодовитости, кучері, антропологічні та інші знаки.

Узори залишилися тільки узорами, які служать нам для прикрашення одягу та різних побутових речей.

У витворах української народної вишивки пульсує дух народу, який є і мусить бути у народній творчості. Із давніх-давен кожний народ творив мистецтво тільки йому властиве. З формуванням української нації і в творчості української народної вишивки утворився стиль, а далі реґіональні стилі, які своєю подібністю композицій свідчать про те, що вони створені власним задумом одного народу й мають одне спільне джерсло. Із того джерела ми мусимо черпати наснагу для продовження життя бабусиних творів. Збереження стилю і кольориту — це заповіт нашої клясики, це крик душі наших предків.

Символи втрачено. Не здогадались наші предки увіковічнити їх для прийдешніх поколінь.

А ми що робимо? Які події відбуваються у нас на очах?

Попеліє золота скарбниця творчости нашого народу. Пропадають закони мистецтва вишивки, хоч обов'язок збереження їх для нащадків лежить на наших з вами плечах. Саме наше покоління, яке ще є живим свідком творення давнини буде нести велику відповідальність перед нашими дітьми. З прикрістю мушу висловитися, що дуже тяжко зорганізувати активність жіноцтва у цьому напрямку роботи. Хто хоче, той не може, а хто може, той не хоче, — приповідали колись на Україні.

Стилі характерні своїми льокальними особливостями — різноманітністю технік, їх поєднання а також кольоровим рішенням.

Щоб вивести на належний рівень народну творчість вишивки, треба починати з дослідження технології забутих стібів, а потім їх суцільне відтворення у композиціях. Понад 100 стібів нараховується в українській вишивці. До найдавніших належать заволікання, низина, занизування, кучеряві стібі, різновиди гладі та ін. На початку XIX століття з'явився на Україні стіб „хрестик". Із-за своєї нескладної технології він швидко сприймається народом, витісняє з побуту складніші для виконання техніки і завойовує собі авторитетне місце в українській народній вишивці. Спосіб „хрестик" увійшов у вишивку як засіб творення чисто народних композицій, в яких відчувається дух народу, що його творить.

На західніх землях України виділяються стилі: гуцульський, буковинський, подільський, покутський, бойківський, волинський, закарпатський, лемківський, а також окремих груп поселень — борщівський, заліщицький, космацький, городоцький, яворівський, сокальський і інші. Є вишивка і така, яка, яка була власністю окремих сіл.

Мене вабить відкриття чогось невідомого, порохом припалого, зразків, які вже майже на вимиранні. З великим болем душі я дивлюся на загибаючі творіння, що в давнину виспівували серцем наші неписьменні предки. Творча душа нашого народу завжди стреміла до пошуків, до фолкльору.

Під час подорожей по селах я зустрічалася з народною мудрістю нашого талановитого народу — пісень та різних фантастичних висловів. Вони наповнили мою душу безмежною любов'ю до свого народу та зародили стимул для творчости.

Розглядаючи музейні збереження архаїчних зразків вишивки джерелом виплюскуються перед очима все нові перлини жіночих творінь давніх століть. Одні посміхаються грайливістю кольорів гуцульських полонин та подільських левад, інші своєю монотонністю наводять сумні спомини татарських лихоліть. У сокальській вишивці окремих сіл явно виражені символи недолі. Разом з тим темною хмарою проходить крізь душу смуток і біль, дивлячись на опустілі скрині колишньої дівчини-відданиці. Та не тільки зі скринь щезло все добро, що матері збирали на посаг своїм донькам. Опустіли і людські душі до збереження і продовження життя всіх стилів у творенні

(Закінчення на стор. 3)

Чи надія...

(Закінчення зі стор. 1)

як каже нам її генеральний директор М. Назар, буде займатися виробництвом ліків що підвищують стійкість імунної системи від згубного впливу радіяції.

На наше запитання чому подружжя Назарів тепер приїхало до ЗСА, дістаємо відповідь, що головною ціллю були переговори з американською фірмою „MAXI-aid's", яка займається виробництвом інвалідних візочків, що є тепер найважливішою потребою для дітей-калік. М. Назар розповідає, що власник цієї американської фірми незвичайно прихильно поставився до проєкту розпочати виробництво таких візочків в Україні і заявив готовість допомогти у тому фінансово. Саме з його допомогою Українська Фундація „Надія" думає розпочати якнайшвидше виробництво таких візочків в Україні тому, що спроваджувати їх із Західньої Европи чи ЗСА є фінансово неможливим.

Але, як вияснює наш гість щоб таке виробництво потрібних інвалідних візочків розпочалося, конечно мати принайменше 50,000 долярів.

І тут, як довідуємося, старається стати в пригоді Централя Українських Кооператив Америки в Чикаґо, а особливо її голова Дмитро Григорчук. Перебуваючи у нього м.ін. Назар дійшли до узгіднення на підставі якого фундація „Надія" підготовляє календар на 1993 рік із тематикою української геральдики. Ілюстрації до нього виконав художник Олекса Руденко, а частину доходу із цього календаря, який ЦУКА рік-річно виготовляє, піде тим разом на Фундацію „Надія".

Крім того „Самопоміч" у Чикаґо вже відкрила конто для „Надії" ч. 2 9927 — 00, на яке можуть складати свої датки усі ці українці з діяспори, яким близька справа допомоги дітям-калікам в Україні.

Для нас є дивним, що саме такою самаританською ділянкою займаються та віддають увесь свій час та енерґію двоє мистців: композитор, член Спілки Композиторів України і письменник. Але у нашій розмові довідуємося, що у них єдина дитина — хлопчик, має тепер 10 років, і в нього вже виявилися в останньому році усі прояви впливу радіяції. Вони не хочуть багато на цю особисто болючу тему говорити. Кажуть лише, що число калік в Україні помітно збільшується і що генетична спадковість буде в Україні дуже трагічна. Щораз більше народжується дітей-калік і ці невинні жертви потребують допомоги та опіки. Отож цей перший регабілітаційний центр є дуже на потребу і треба надіятися, що він справді при допомозі людей доброї волі скоро буде діяти біля Полтави, де його плянується встановити, щоб був він можливо далеко від зони Чорнобиля.

Президент...

(Закінчення зі стор. 1)

викликаний якоюсь необхідністю, оскільки сам процес ще триває. Ми зацікавлено слідкуємо за справами Олеся Сергієнка та Анатолія Лупиноса і вітали б будь-яку інформацію, яку ви могли б подати нам.

Я високо ціню нагоду звернутися до Вас із цими питаннями.

Щиро
Джордж Буш

ДОСІ ДУЖЕ МАЛА кількість тибетців мала право в'їзду до ЗСА і в результаті тільки коло 500 тибетців сьогодні живе тут. Все це було зумисно практиковане Урядом ЗСА для того, щоби не образити Китай, який постійно твердить про свою історичну зверхність над Тибетом, що недвозначно було підкреслено військовою окупацією в 1950 році. Тепер 1,000 „тибетських переселенців", їхніх жінок чи чоловіків та дітей отримають візи на в'їзд до ЗСА впродовж наступних трьох років. Все це завдяки окремому законопроєктові, що його включено в іміґраційний закон 1990 року.

Вічне джерело

(Закінчення зі стор. 2)

народної вишивки, що в давнину було диктоване неписаним законом цілих поколінь.

У важкому стані опинилося мистецтво вишивки на Україні. Підтримують його і відновлюють покищо тільки народні майстри. Спричинилася до того найперше війна. Обкрадено. Частину зібрали музеї, колекціонери, решта пішла в землю з похороненням бабусь.

А що ж залишилося для нас, для майбутніх поколінь? Майже нічого!

Побувала я в багатьох районах по селах різних областей, та, на жаль, мало де продовжує існувати бабусина вишивка. Народ тягнеться до творчости та через відсутність автентичних зразків взорування, вишиття нафантазоване неймовірно. Більша частина людей, а особливо молодь, навіть не уявляє собі, яка багата палітра української народної вишивки. Багатство надбання є бездонне.

Не замислюються люди над тим, що їх вишивка неповторна у всьому світі. А вони повинні збагачувати й розвивати в першу чергу саме свою, льокальну.

Якось, мандруючи по селах Городеччини, я спитала у старенької бабусі, чи має вона хоч кусочок вишиття давньої сорочки. „Маю, — каже вона. — Але це вишивка не нашого села, а сусіднього". Жінка 86-річна і пам'ятає. А тепер вже всі письменні, розумніші — та й не здатні про те подумати.

По всій Україні, крім хрестика, низини і гладі, не зустрічаємо ніяких стібів. Кольорова гама зовсім скривлена. До того ж немає опублікованого майже ніякого матеріялу для викладання народного мистецтва вишивки. Індивідуальних консультацій в музеях не дають, а, зрештою, селяни і не знають туди дороги.

Надбання української народної вишивки є найбагатшим у світі, а ми вишукуємо зразки з угорських, чеських, польських й інших альбомів, тому що альбомів з українськими вишивками — немає.

Єдиний вихід з занепаду є література і альбоми з узорами та технологією стібів. Потім курси, курси, курси.

Треба нагадати українській молоді, що на них покладений народом святий обов'язок — вивчити і передати своїм дітям знання та любов до своєї рідної вишивки. Бо пройде час і те наше багатство, що не зуміли поцінити ми самі, оцінять інші народи і видадуть за своє.

Нелегко гоїти тепер опустілі душі та й лікувати треба два покоління. Для того потрібне глибоке зрозуміння завдань, поставлених перед нами. Не тільки цінувати надбання попередніх поколінь, а навчитися любити і відчувати душею кожну ниточку, кожний колір, що принесе духовне збагачення всього народу. Занепад української культури вишивки кличе нас з вами до великої праці — вивести мистецтво народної вишивки на належний рівень. Бо мова і культура — це народ.

Разом з політичною боротьбою та пробудженням національної свідомости на Україні треба відроджувати всі галузі життя кожному по можливості, а особливо народну творчість, яка вже давно втратила своє рідне обличчя.

Почуваюся щасливою, що маю можливість своєю дослідною працею покласти хоч одину цеглину у велику будову відродження народного мистецтва вишивки на користь і радість людства та шанувальників української вишивки — краси, що створив геній українського народу.

Я і Ярослава Заневчик з чоловіком Антоном демонстрували виставку своїх робіт майже по всій території Канади і частини Америки.

Завершуючи свою виставку в Ню Йорку, я від себе і Я. Заневчик складаю щиру подяку всій українській громаді Канади і Америки за допомогу у влаштуванні та велику моральну підтримку у нашому почині.

30-ліття Капелі ім. Т. Шевченка в Арґентині

Дня 6-го червня 1991 року Капеля бандуристів ім. Т. Шевченка з Осідком у філії Товариства Просвіти в Ляважоль на передмісті Буенос Айреса урочисто відсвяткувала 30-ліття заснування Капелі св. п. Василем Качураком.

Бандура вперше появилася в Арґентині з приїздом із далеко-східнього Шангаю Осипа Сніжного. Він з нерозлучною своєю „подругою" часто брав активну участь у національних святах.

Згодом на терені Арґентини появився старшина Кубанського козацтва Антін Чорний, який при співпраці прибулого сюди бандуриста Юхима Приймака, взявся до організування Капелі Бандуристів. На жаль, це довго не потривало, бо він скоро виїхав до Детройту.

Грою на Бандурі закопився тодішний керівник струнної оркестри Василь Качурак, який став диригентом-капель майстром Капелі і залишився на тому пості до кінця свого працелюбного життя. Виступами з капелею бандуристів підносив на дусі нашу громаду і тим здобув собі загальну пошану і признання. Дбав

Капеля Бандуристів імені Тараса Шевченка з Буенос Айреса.

Виступають спільно три капелі: імені Тараса Шевченка, „Живі струни" і „Молоді Бандуристи".

Провідники бандуристів в Арґентині (зліва): Олесь Береговий, проф. Марґарета Спасюк-Полутрянка і Петро Мицко.

також про підготовку молодих музикантів. Під його рукою виросли здібні бандуристи, які сьогодні продовжують його працю.

Отже, 6-го червня о 16-ій год. до місцевої парафіяльної церкви Св. Духа прибуло 20 бандуристів в народних українських строях і зі своєю коругвою.

Службу Божу за творчі успіхи Капелі, за здоров'я бандуристів відправив парох д-р о. Люїс Глинка, найбільш знаний і заслужений священик в Арґентині, який належить уже до третього покоління українських еміґрантів, але перфектно володіє українською мовою. Він від самого початку є редактором „Голосу Української Церкви", органу української епархії на Арґентину. Бере активну участь у всіх національних святкуваннях і є на них головним промовцем.

У проповіді о. Люїс Глинка згадав засновника Капелі св. п. Василя Качурака, сказавши, що його любов до рідної бандури перемагала всі труднощі. Звертаючись до бандуристів, закликав продовжувати кобзарську працю: „Корінь вашого походження додає вам силу до праці, витворює любов до нашої культури, до нашого духовного життя, яке завершиться вимріяним нами успіхом. Наші вороги віками намагалися вкрасти від вашого народу його духовну зброю, але їм це не вдасться. Ми повинні бути всі як один, як ті струни в бандурі, настроєні до гри — щоб вийшла мелодія, яку маємо на меті."

Службу Божу закінчено піснею" Боже, вислухай благання".

Відтак почалася друга частина святкувань. Перед церковними лавами на кріслах сіло десять малих дітей з бандурами і своїм диригентом, талановитим бандуристом-інструменталістом Олесем Береговим. З боку виднілa коругва Капелі Бандуристів, малюнку довголітнього культурно-освітнього референта Капелі, відомого мистця і заслуженого громадського діяча Володимира Каплуна, з написом „Наша пісня не вмре, не загине".

Диригент перед грою промовив декілька слів про історію нашої бандури, а також подякував жертводавцям Америки, які подарували інструменти дитячій школі гри на бандурі.

Вони заграли три народні пісні з вокальним співом, а Сергій Банра і Аріель Капано відіграли в дуеті одну мелодію.

Відтак В. Парій, голова Просвіти, докладніше ознайомив присутніх з історією розвитку Капелі і звернув увагу, що між нами є Анастасія Попович, одна з основоположників Капелі.

Далі був виступ бандуристів Капелі під проводом Петра Мицка. Він також коротко говорив про історію Капелі і найбільші заслуги В. Качурака, який завчасу підготовив добру зміну бандуристів. Першу пісню „Через поле широкеє" він присвятив своєму вчителеві Василеві Качуракові. Та пісня була виконана так могутньо, що здавалось, саме небо відчинилось і не наші діти, а ангели зійшли з неба, щоб грати і співати. Найбільш вирізнювалась своїм прегарним голосом Ольга Говдяк, якій акомпаньював Петро Мицко, далі йшли пісні „Кучерява Катерина" і „Налиймо чарку, браття". „Взяв би я бандуру" заспівав як соліст Андрій Данилишин. Присутні нагороджували бандуристів щирими оплесками, яким не було кінця.

На закінчення Петро Мицко розповів про успіхи і про труднощі, які мусять поборювати. Закінчив такими словами: „Засновник Василь Качурак відійшов у вічність, ми, молоді, продовжуємо його працю, а нас будуть наслідувати ось ті діти. Але не залишайте нас самих, ідіть нам назустріч, щоб ми могли більш успішно розвивати гру на бандурі в Арґентині".

Вважаю. що цей заклик молодих бандуристів знайде належний відгук в громаді і вона підтримає їх духовно і матеріяльно.

Дорогі бандуристи! Дякуємо вам за чудовий концерт і бажаємо вам дальших успіхів!

Петро Крижанівський

Ділимося сумною вісткою, що в неділю, 21-го липня 1991 р. відійшов у вічність

бл. п.

ВАСИЛЬ БІЛИНСЬКИЙ

Похоронні відправи відбулися 24-го липня в церкві св. Тройці у Вашінґтоні, Д. К., а опісля на український національний цвинтар у Вашінґтоні.

У глибокому смутку:

брати — ІВАН І ВОЛОДИМИР з родинами в Україні
кузини — ГАЛИНА І ЯРОПОЛК ЦІҐАШ
ЛЯРИСА ЛЕВИЦЬКА з родиною.

Ділимося сумною вісткою, що в суботу, 10-го серпня 1991 р. відійшов у вічність наш найдорожчий муж і батько

бл. п.

АНДРІЙ КРАЛЬКА

ур. 2-го жовтня 1913 р.

Похорон відбувся 14-го серпня 1991 р. з української католицької церкви свв. Володимира і Ольги, на цвинтар св. Миколая в Чикаґо, Ілл.

У смутку залишені:

дружина — СТЕФАНІЯ
син — ЮРІЙ з дружиною ЛЕСЕЮ
доньки — ОКСАНА
ЮЛІЯ з мужем ЗЕНОНОМ ШУЛИКОМ
внуки — МАТЕЙ, КАТЕРИНА, МАРКО І НАТАЛІЯ
свати — ПАВЛО І ЮЛІЯ БІЛИЙ
РОМАН І МАРІЯ ШУЛИК

ПОДЯКА

З волі Всевишнього, дня 11-го березня 1991 р. відійшов від нас на 91-му році життя

наш незабутній

МУЖ, БАТЬКО, БРАТ, ДІДУСЬ, ПРАДІДУСЬ І ВУЙКО

бл. п.

СТЕФАН КОНРАД

Цією дорогою складаємо сердечну подяку Всечеснішому о. митр. І. Біляничу за відвідини хворого в шпиталі та уділення св. Тайни Єлеопомазання, за відслуження Панахиди, Святої Літурґії, похоронних відправ і за прощальне тепле слово. Особливу подяку складаємо Їх Ексцеленції Робертові Москалеві за написаний і поміщений в „Шляху" життєпис покійного бл. п. Стефана Конрада. Дякуємо членам 1-ої УД УНА за участь з прапорами на Панахиді і похоронних відправах.

Сердечно дякуємо за щирі слова прощання другові по зброї Інж. Артимишинові.

Наша щира подяка проф. Анастазії Жилавій за відвідини хворого в шпиталі і за велику поміч в нашому горю.

Сердечно дякуємо родині, внукам, приятелям і знайомим за чудові китиці квітів та за співчуття листовні, телефонічні чи усні.

Наша щира подяка 43-му Відд. СУА за Святі Літурґії і пожертви в пам'ять покійного, за щирі співчуття і слова розради в нашому тяжкому горю.

Дякуємо сестрицтву церкви св. Архистратига Михаїла за приготування тризни. Рівнож дякуємо похоронному заведенню М. Насевича за взірцеве переведення похорону.

На СЛУЖБИ БОЖІ жертвували: Н. і Р. Кравчук, Ю. Бойко, К. і В. Коженьовські, З. і М. Бурак, П. Годованець, С. і Ю. Кундеревич, М. М. Прокопович, Я. Ісаї, Б. Бурак, О. Гайдук, Л. Ґеннаро і В. Бойко, І. і М. Німчук, Марійська Дружина Матері Божої Зарваницької, Ю. і С. Ракочі, Б. Походай, А. і І. Бойко, А. і І. Бурак і М. Головчак.

Разом .... 215 дол.

На ФОНД МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ДІТЯМ ЧОРНОБИЛЯ зложили:

1200 дол. — Каролина, Богдан і Ігор з родиною Конрад;
150 дол. — Марія Абрагам;
по 100 дол. — Роксоляна і Карло Подпірки, Стефан Бойко;
60 дол. — Юрко Бойко;
по 50 дол. — Мотря і Давид Ваттерс, Ярослав Ісаїв, Наталія і Роман Кравчук, Ольга Гайдук, Віра Бойко і Лавренц Дженаро, Богданна Походай;
40 дол. — Андрій і Ірена Бойко;
по 25 дол. — ОБВУА, З. і Мирон Бурак, А. Раковські, Ярослав Бобинський, Зірка і Богдан Кебуз;
по 20 дол. — Анізія і Петро Мірчук, Борис Бурак;
15 дол. — Олесь Бурак;
Разом .... 2,130 дол.

Пожертви 43 Відд. СУА:

по 25 дол. — Володимира і Теодозія Брикович;
по 20 дол. — Анна Максимович, Анастазія Жилава, Теодора Кузьмович, Ліда Чепіль;
15 дол. — Стефанія Ракоча;
по 10 дол. — Марія Вірщук, Ірена Гаврилів, Ольга Батеньчук, Стефанія Григорчук, Лукія Гриців, Марія Данилів, Олена Деміцька, Марія Куземська, Марія Луцька, Ірена Новоженюк, Анна Олійник, Оксана Поритко, Наталія Пуйда, Ірена Райнер, Іванна Субтельна, Анна Суха, Марія Угорчак, Ліда Чайківська, Олена Шиприкевич, Александра Яцикевич;
5 дол. — Ольга Лукасевич.
Разом .... 325 дол.

Загальна сума на Фонд Чорнобиля .... 2,455 дол.

На „Церкву в потребі" в пам'ять мого покійного мужа зложила, чеком Українського Народного Союзу 1,000 дол. дружина Каролина Конрад на руки митрополита Володимира Стернюка;

На Патріярший Фонд зложили: по 100 дол. — д-р Павло й Ірена Джуль, Каролина Конрад;

На охорону воєнних могил 100 дол. зложила Каролина Конрад;

Хай Всевишній Господь благословить Вас Всіх та винагородить Вас кріпким здоров'ям на Многії Літа!

Вдячні:
дружина — КАРОЛИНА
сини — БОГДАН І ІГОР із родинами.

Ділимося болючою і сумною вісткою з членами і симпатиками У.С.О. „Тризуб", що 18-го серпня 1991 року у Філядельфії на 77-му році життя відійшов у вічність один з основоположників і довголітній член Управи

бл. п.

ВОЛОДИМИР ВАРВАРІВ

ПАНАХИДА — в четвер, 22-го серпня 1991 р. о год. 7:30 веч. у по хоронному заведенні М. Насевича при 109 Табор Рд., Філядельфія, Па.

ПОХОРОН — п'ятниця, 23-го серпня, год. 9:30 з церкви Христа Царя на цвинтар Святої Марії на Факс Чейсі.

Родині складаємо найглибші співчуття.

•

Замість квітів на могилу просимо складати датки на розвиток українського спорту.

P.O. Box 356
Horshham, Pa. 19044

УПРАВА У.С.О. „ТРИЗУБ"

Ділимося сумною вісткою, що у вівторок 20-го серпня 1991 р. по тяжкій недузі відійшов у вічність найдоорожчий МУЖ, ТАТО І ДІДО

бл. п.

СТЕФАН КОБІЛЬНИК

ПАРАСТАС — середа, 21-го серпня 1991 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Паркер Ґрей в Порт Джервіс, Н. Й.

ПОХОРОН — четвер, 22-го серпня, год. 10:00 рано з церкви св. Володимира в Ґлен Спей, Н. Й., а опісля на цвинтар св. Духа в Гемтонбурґ, Н. Й.

В глибокому смутку:

дружина — ЕВГЕНІЯ
сини — ТАРАС
ІГОР з дружиною МАРІЄЮ
та зі сином МИХАЙЛОМ
дочка — ОКСАНА НЕЛІЙО з мужем ЙОСИФОМ
і дітьми: ХРИСТИНОЮ І ЙОСИФОМ
сестра — МАРІЯ СИНЕЙКО
шваґрова — ВІРА з мужем о. ПАВЛОМ
ЛАБІНСЬКИМ з родиною
братова — СТЕФАНІЯ
та ближча і дальша родина в Америці й Україні.

Літня зустріч активу УНСоюзу у Дітройті

Дітройтська Округа УНСоюзу під проводом голови д-ра Олександра Серафина веде жваву громадсько-братську діяльність. Хоча статистично ми є на п'ятому місці, все ж таки, беручи під увагу сильну конкуренцію, дивимося оптимістично в майбутнє. У нашій окрузі не переводяться діячі, які постійно є серед першунів у придбанні нових членів, наприклад, д-р А. Слюсарчук та інші.

Цьогорічна зустріч нашого активу відбулася у суботу, 27-го липня, на оселі Діброва. Погода була чудова. Присутніх було понад 50 осіб, членів і членок управи Округи та управ Відділів з родинами. Формальній частині програми передував обід, за який подбала Катерина Назарк та Я. Базюк. Після обіду програму відкрив д-р О. Серафин. Він привітав присутніх, особливо д-ра Я. Грицака, який гостював у Дітройті і незабаром мав вертатися в Україну. Опісля перейшов до союзових справ. Коротко переаналізував працю нашої Округи, зупиняючися над її позитивами і недоліками. Висловив надію, що при спільному зусиллі могтимемо до кінця року виконати призначену нам квоту. Відтак зробили веселу перерву, під час якої О. Марущак прочитала гумореску автора з України І. Омелененка „Землякова жінка".

Оскільки д-р О. Серафин з дружиною Зенею недавно мав поїздку до Канади, він поділився з присутніми інформацією про перших поселенців з України у Канаді і ЗСА. З огляду на 100-ліття прибуття українців до Канади, тема викликала загальне зацікавлення Першими поселенцями у Канаді були Іван Пилипів і Василь Єлиняк зі села Небилова у Галичині в 1891 році. За ними йшли інші. Другий період еміґрації був між 11920 і 1929 роками, а третій — між 1949 і 1961 роками.

Перші поселенці у ЗСА датуються від 1726 року у Пенсильванії, хоч українські прізвища зустрічаються в аналах американської революції. Отець Агапій Гончаренко прибув до Бостону у 1865 році. Згодом були й інші періоди еміґрації до ЗСА, особливо після 1870-их років.

Найчисленніший приплив еміґрантів з України був між 1948 і 1961 роками. Перші українські еміґранти у Канаді і ЗСА поклали тверді основи для релігійного і національного розвитку і гідної репрезентації української справи у нових країнах поселення.

Після д-ра Серафина „наукову розвідку" про „голову" прочитав її автор д-р А. Слюсарчук. Його виступ був багатий на гумор і сатиру, тому що головною тематикою було застосування слова „голова" до різних обставин і ситуацій, з короткою характеристикою кожної. Варто було б цю річ надрукувати для розваги більшого кола читачів.

Кінцевою точкою програми був спільний спів подружжя Наді і Стефана Віхарів, Ірини Приймы, Зені Серафин, Олі Марущак, Марії Базюк, Всеволода Гнатчука, подружжя Стецюків та багато інших.

Програму закрив д-р Серафин, дякуючи присутнім за участь і закликав до посилення зусиль з метою приєднання нових членів і праці для добра УНСоюзу. Зустрічі, такі як ця, сприяють співпраці у нашій Окрузі.

Зенон Василькевич

ТІЛЬКИ ОДНА ПАРТІЯ в Україні не засудила воєнно-каґебівського перевороту в Москві і запровадження надзвичайного стану: комуністична. При цьому слід нагадати, що голова Верховної Ради України Леонід Кравчук є комуністом і членом Політбюро ЦК Компартії України.

Редактор газети „За Вільну Україну" відвідав Австралію

Ще не так давно перші числа антикомуністичного щоденника „За Вільну Україну", який виходить у Львові, викликали в душі сумнів щодо його живучости. Виринало запитання: як довго він втримається? Одначе газета втрималася і розвивається всім на диво. Це діється в добу, коли в Україні комуністичний партапарат з когортами „чорноберетників та каґебістів ще цупко тримається влади і веде боротьбу з демократично-національними течіями, які сьогодні перебувають ще в перших стадіях своєї діяльности.

Всупереч усім нашим побоюванням, орган української безкомпромісової думки — газета „За Вільну Україну", витримала шалені перші буруни і довела свою живучість. Неспростовним свідченням цього є її півмільйоновий тираж.

Під час прийняття (зліва): д-р Святополк і Марія Шумські, Василь і Надія Базіви та голова громади Південної Австралії д-р Іван Ващишин.

Всіх нас завжди цікавило дізнатися більше про цей цінний першоцвіт української вільної журналістики в Україні, яким є унікальна львівська газета. Вона відважно голосить свою антикомуністичну позицію, атакуючи комуністичну систему, та наголошує на необхідності утворення незалежної соборної Української Держави.

Оце наше щире зацікавлення допоміг задовольнити редактор „За Вільну Україну" Василь Базів, який, подорожуючи по країнах західного світу, завітав до Аделайди і в неділю, 28-го липня, відбув свою першу зустріч з громадянством в Народному Домі УГПА в товаристві своєї дружини Надії. Численні присутні вітали гостей, яких представив М. Добриденко — голова ділового комітету зустрічі. Від Української Громади Південної Австралії щиро привітав голова д-р Іван Ващишин.

Спокійний та врівноважений гість ознайомив присутніх із сучасними обставинами в Україні, зокрема у Львові, і розповів про початки видання газети, яка сьогодні є органом обласної Ради народних депутатів. Оповів гість про труднощі з папером, закупленим в Російській Федерації. Бували випадки, коли партапаратники намагалися перешкодити вчасній доставі його до Львова. Базів підкреслив важливу ролю, яку сьогодні відіграє газета в національному пробудженні та моральній підтримці наших земляків, особливо в східних і південних областях України, як також і в Західній Україні, як важливий засіб правдивої інформації.

Сьогодні газета „За Вільну Україну" має велике число передплатників і поза Україною: в Росії, на Далекому Сході, в Балтійських країнах та Азії, вже не згадуючи передплатників в країнах Заходу.

Відповідаючи на запитання, Василь Базів, між іншими відповідями підкреслив, що релігійні непорозуміння, які були оркестровані аґентами партапаратників — вони інфільтрували обидві сторони, намагаючись розпалити ворожнечу та незгоду поміж нашим народом, сьогодні зменшуються. На думку шановного гостя, великим стимулом до дружної співпраці та згоди обох наших конфесій, що сьогодні є дуже помітним, це присутність в Україні його Святости Патріярха УАПЦ Мстислава. Його мудра постава і авторитет належно оцінено серед народу.

На запитання, чим ми тут можемо найбільше допомогти Україні, шановний гість відповів: „Бути гідними українськими амбасадорами та усвідомлювати чуже довкілля, в першу чергу урядові та політичні чинники країн про Україну і про необхідність незалежної Української Держави".

Також, на його думку, є великою потребою допомогти Україні в її економічному відродженні через заохочування західних інвестицій та вишколення західного взірця підприємців в Україні.

Василь Базів, характеризуючи сьогоднішні події в Україні, назвав їх „безкровною революцією", яку очолює молодь, народжена переважно після Другої Світової війни, літератори та особливо наше робітництво, яке нарешті усвідомило, що покращення соціяльного стану тісно зв'язане з незалежністю України. Це усвідомили ще вчора зрусифіковані вуглекопи Донецького вугільного басейну. Тому він оптимістично дивиться на остаточне здійснення нашої священної мети — заснування вільної Соборної Української Держави, що є сьогодні більш реальним, аніж будь-коли.

Дружним відспіванням національного славня „Ще не вмерла Україна" закінчено цю цікаву зустріч Василя і Надії Базівих з громадянством.

На другий день ми мали змогу зустрітися окремо з шановним гостем для короткого інтерв'ю, в якому він знову підкреслив, що безкровна революція сьогодні охопила увесь народ, включно з неукраїнцями, які проживають в Україні і сьогодні єднаються у змаганнях за незалежність України в ім'я повалення системи, яка виказалася непрактичною та антинародною. Сьогоднішна національна революція в Україні є унікальною, для неї немає аналогії у світовій історії. Вона відбувається в площині національно-ідеологічній, за визволення людського розуму та духовне відродження — „лицем до Бога". „Наше сьогодні найвище завдання — створити Єдиний Визвольний Фронт, що буде нашим найбільшим здобутком, взявши під увагу, що наші демократичні партії знаходяться ще в стадії „підлітків" на політичній ниві".

Сьогодні, як підкреслив редактор Василь Базів, боротьбу за вільну Україну взяло в руки надійне покоління, яке впевнено виходить на арену і прогнози на успішне завершення нашого змагу - позитивні.

Економічна незалежність України тісно пов'язана з політичною. Чорнобильська трагедія, помимо великого фізичного спустошення, спричинилася до всенародного пробудження та справедливого обурення проти системи та її керівників.

На наше запитання, що спонукало його стати редактором першої антикомуністичної газети в Україні, де ще цупко тримається радянська влада, гість спокійно пояснив, що сталося це тоді, коли львівська обласна Рада заснувала цю газету, як свій орган, що було відзеркаленням бажання населення области. Одначе партапаратники увесь час гальмували її видання, будучи свідомими, що газета стане нищівною зброєю проти них, та вдавалися до різних способів, щоб не допустити її виходу.

Василь Базів особисто їздив зі скаргою до М. Горбачова і нарешті, коли робітничі спілки загрозили загальним страйком, партапаратники змушені були припинити опір і газета почала реґулярно виходити кожного дня.

Про себе Василь Базів розповів, що йому сьогодні 36 років, народився він в селі Семигинові на Стрийщині. Закінчив факультет журналістики Львівського університету, працював кореспондентом журналу „Молода Україна" аж до часу прийняття обов'язків редактора „За Вільну Україну".

Своїм національним вихованням завдячує він особливо своїм батькам, передовсім матері. Належить до покоління, яке народилося в останні роки дій УПА, і спокійно сприймає всілякі анонімні погрози, здебільша телефонічні, якими увесь час намагаються тероризувати його і дружину оборонці комунізму.

На запитання, що сьогодні сталося з комсомолом, гість відповів, що ця орґанізація „перетворилася" на Спілку Демократичної Молоді. „Сьогодні, додав він, самостійність України — загально прийнята категорія здорового глузду" і він уважає, що „до кінця 1992-го року загальна картина в Україні проясниться".

Чи побував він, поміж іншими країнами, і в ЗСА? Василь Базів відповів, що покищо — ні. Одначе він відвідає Америку, має запрошення від Конґресу у Вашінґтоні. Від українських громад в Авсралії, зокрема у Південній Австралії, він має під кожним оглядом дуже позитивне враження.

Того дня ми вшанували достойних гостей спільною вечерою в одному з відомих тут готелів, прощаючись, бажали відданому Україні редакторові здоров'я та творчого ентузіязму і щирим співом для обох них бажали — „Многії, многії літа" та завітати до нас знову.

Д-р Святополк Шумський

Перша...

(Закінчення зі стор. 2)

Торонто Ярослав Соколик, народні депутати УССР Лариса Скорик і Левко Лук'яненко.

Лариса Скорик у своєму слові згадала з подивом американську конґресову бібліотеку, її величину і можливість кожної людини вільно з неї користати. „Там політика, — сказала Л. Скорик, — не відірвана від всесвітньої мудрости, закодованої в інформації".

Левко Лук'яненко підкреслив ще раз про друковане слово діяспори, яке не тільки збереглося, а й плекалося, розвивалося та росло.

Л. Лук'яненко прибув на цю святкову подію у супроводі вродливого молодого козацького старшини „з оселедцем", який був вдалим господарем вечора.

Шампанським з тостом успішного майбутнього бібліотеки скінчилася офіційна частина, а гості ще довго переглядали виставлені примірники небачених досі книжок.

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

СТЕПАН ВОЛОЩАК, член УНС Відд. 274-го Т-ва ім. св. Петра і Павла в Янґставні, Огайо помер 8-го січня 1991 року на 75-му році життя. Нар. 21-го грудня 1915 року в Янґставні, Огайо. Членом УНС став 1938 року. Залишив у смутку братів — Михайла, Павла й Івана; сестер — Анну Волощак, Естер Мусійчук, Катерину Фіч і Марію Кекіш. Похорон відбувся 11-го січня 1991 року на цвинтарі св. Петра і Павла в Янґставні, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!

Олена Середяк, секр.

ОЛЕНА ДУБ член і голова 328-го Відділу УНС, Т-ва „Просвіта" в Клівленді, Огайо, померла 30-го травня 1991 року на 84-му році життя. Нар. 1906 року в Струтині Нижньому, Галичина-Україна. Членом УНС стала 1951 року. Залишила у смутку численну родину в Америці і в Україні. Похорон відбувся 3-го червня 1991 року на цвинтарі церкви Св. Покрови в Пармі, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!

Богдан Ковч, секр.

ОЛЕКСАНДЕР ТРЕТЯК член УНС Відд. 371-го Т-ва „Запорозька Січ" в Нюарку, Н.Дж. помер 4-го червня 1991 року на 79-му році життя. Нар. 1912 року в місті Луцьку, Україна. Членом УНС став 1956 року. Залишив у смутку дружину Валентину, сина Володимира з дружиною Нусею та внуків: Юлію, Андрія та Олеся. Похорон відбувся 7-го червня 1991 року на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Дереш, секр.

ЮСТИНА ШМАЙДЕЙ, член УНС Відд. 286-го ім. св. Володимира в Джерзі Сиfті, Н.Дж. померла 27-го липня 1991 року на 96-му році життя. Нар. 4-го січня 1885 року в Сяноку, Україна. Членом УНС стала 1948 року. Залишила у смутку Анну Евінс, Петра Землянського; Волтера, Мері і Михайла Шмайдей. Похорон відбувся 29-го липня 1991 року на Джордж Вашінґтон цвинтарі в Парамус, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

Павлина Балутянська, секр.

РОЗМЕРІ ОЛЕСЬ, член УНС Відд. 147-го Т-ва ім. св. Михаїла в Аллентавні, Па. померла 21-го червня 1991 року на 43-му році життя. Нар. 2-го лютого 1948 року в Гіллертовні, Па. Членом УНС стала 1974 року. Залишила у смутку мужа Юрія, III; сина Юрія IУ; маму Розу і сестру Джін з мужем Робертом Редінґ. Похорон відбувся 29-го червня 1991 року на цвинтарі Сідар Гилл (Арлінґтон Крематорія) у Вайтголл Тавншип, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Дженіс Мілінічик, секр.

СЕМЕН АНТОНЯК, член УНС Відд. 146-го Т-ва ім. І. Франка у Воррен, Миш. помер 27-го червня 1991 року на 79-му році життя. Народжений в селі Пуків, повіт Рогатин, Україна. Членом УНС став 1949 року. Залишив у смутку дружину Катерину, дочку Ірену Марітчак з мужем Олександром; внуків — Христю й Олеся і дальшу родину в Америці, Канаді і в Україні. Похорон відбувся 1-го липня 1991 року на цвинтарі Воскресіння в Мт. Клеменс, Миш.

Вічна Йому Пам'ять!

Г. Корб'як, секр.

ІВАН БУЛИК член УНС Відд. 5-го Т-ва ім. св. Миколая в Асторії, Н.Й. помер 6-го червня 1991 року на 76-му році життя. Нар. 1914 року в місті Ню Йорку. Членом УНС став 1976 року. Залишив у смутку сина Івана-Конрада, невістку Стефанію; внуків Джемін і Таралин; брата Юрія; дорогу приятельку Анну Бережну. Похорон відбувся 9-го липня 1991 року на цвинатарі Святого Серця в Савтгемптоні, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Климишин, секр.

МАРІЯ БРІНКАЧ член УНС Відділу 2-го Т-ва св. Петра і Павла в Мт. Кармел, Па. померла 16-го липня 1991 року на 75-му році життя. Нар. 4-го квітня 1916 року в Мт. Кармел, Па. Членом УНС стала 1934 року. Залишила у смутку дочку Марію Павлину; чотири сестри і двох братів. Похорон відбувся 27-го липня 1991 року на цвинтарі св. Петра і Павла в Мт. Кармел Тавншип, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Моніка Писарчик, секр.